

ΚΟΣΜΑΣ ΡΑΣΠΙΤΣΟΣ

**ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ**

2021

Raspitsos, Kosmas, Epiphanie der Wahrheit in der Ägäis. Zu Martin Heideggers Griechenlandreisen (Ta επιφάνεια της αλήθειας στο Αιγαίο. Ο Martin Heidegger στην Ελλάδα). Στο: Antonopoulou, Anastasia (επιμ.), *Literatische Ägäis. Ein Kulturraum zwischen Mythos und Geschichte.* transcript Verlag. Bielefeld 2021 (υπό έκδοση). <https://www.transcript-verlag.de/978-3-8376-5222-2/literarische-aegaeis/?c=311000198>

2020

Σεπτέμβριος

Ρασπίτσος, Κοσμάς.: (Βιβλιοκρισία του:) Nietzsche, Friedrich: *Για τη Φιλολογία. Θέσεις και αφορισμοί.* Επιλογή κειμένων – μετάφραση – επιλεγόμενα: Βασίλειος Π. Βερτουδάκης. Δίγλωσση Έκδοση (Αθήνα: Περισπωμένη 2019). *The Athens Review of Books* Σεπτέμβριος 2020, σ. 53-54.

Πρόκειται για βιβλιοκρισία της πρωτότυπης και έγκυρης μελέτης του Βασίλειου Π. Βερτουδάκη, επίκουρου καθηγητή αρχαίας ελληνικής φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, με τίτλο *Φρήντριχ Νίτσε, Για τη Φιλολογία. Θέσεις και αφορισμοί.* Ο μεταφραστής σταχυολογεί, μεταφράζει και σχολιάζει για πρώτη φορά διεθνώς θέσεις και αφορισμούς από το έργο του Φρήντριχ Νίτσε για την κλασική φιλολογία και για τους θεράποντές της, αναδεικνύοντας τη σχέση του φιλοσόφου με τους αρχαίους Έλληνες από την οπτική της επιστήμης που ο Νίτσε σπούδασε και δίδαξε στη βραχεία ακαδημαϊκή του σταδιοδρομία, την κλασική φιλολογία.

<https://athensreviewofbooks.com/arxeio/teyxos120>

2019

Δεκέμβριος

Ανακοίνωση με τίτλο *Ο Martin Heidegger και η μετάφραση της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας* στο πλαίσιο του ερευνητικού σεμιναρίου του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Θεωρητική και Πρακτική Φιλοσοφία» του Τμήματος Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Πάτρας. Με αφορμή τις ερμηνείες και μεταφράσεις του Γερμανού φιλοσόφου επιχειρήθηκε μία συνολική κριτική αποτίμηση της σχέσης του έργου του με την αρχαία ελληνική φιλοσοφία και τον αρχαιοελληνικό πολιτισμό γενικότερα.

<https://www.philosophy.upatras.gr/el/events>

Νοέμβριος

Ανακοίνωση με τίτλο *Epiphanie der Wahrheit in der Ägäis. Zu Martin Heideggers Griechenlandreisen (Ta επιφάνεια της αλήθειας στο Αιγαίο. Τα ταξίδια του Martin Heidegger στην Ελλάδα)* στο συνέδριο *Die Ägäis in Literatur, Geschichte, Kultur, Mythos (Το Αιγαίο στη λογοτεχνία, στην ιστορία, στον πολιτισμό και στο μύθο)* στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος *Aktuelle Forschungsfelder in den deutschen und griechischen Literatur- und Kulturwissenschaften: Synergien und Potentiale* των πανεπιστημίων Vechta και Αθηνών (χρηματοδότηση DAAD, *Deutscher Akademischer Austauschdienst*).

Στο πλαίσιο της θεματικής του συνεδρίου, *Το Αιγαίο στη λογοτεχνία, στην ιστορία, στον πολιτισμό και στο μύθο*, η ανακοίνωση επικεντρώθηκε στο ταξίδι του Γερμανού φιλοσόφου Martin Heidegger το 1962 στην Ελλάδα και στα σχετικά κείμενα από τον

τόμο 75 των Απάντων του. Έμφαση δίνεται στο γεγονός ότι τα κείμενα αυτά δεν συνιστούν απλές ταξιδιωτικές εντυπώσεις, αλλά συνδέονται στενά με κεντρικούς θεματικούς άξονες της φιλοσοφίας του διάσημου Γερμανού φαινομενολόγου, όπως η θεωρία αλήθειας και οι ερμηνείες του της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας. Η ανακοίνωση επιχειρεί με κριτική ματιά να αναδείξει τον τρόπο, με τον οποίο ο φιλόσοφος συμπλέκει τις εντυπώσεις του από το ταξίδι του στην Ελλάδα με τις ερμηνείες του για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο Martin Heidegger «σκηνοθετεί» φιλοσοφικά τις εμπειρίες του από τα ελληνικά νησιά και το Αιγαίο, έτσι ώστε να τις χρησιμοποιήσει ως εποπτική επιβεβαίωση της μακράς θεωρητικής του διερεύνησης της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφικής και πολιτισμικής κληρονομιάς. Η ανακοίνωση θα συμπεριληφθεί και στην έκδοση των πρακτικών του συνεδρίου από γερμανικό εκδοτικό οίκο.

http://www.gs.uoa.gr/fileadmin/gs.uoa.gr/uploads/synedria/Agais_Programm_end.pdf

2018

Ιούνιος

Ανακοίνωση στο πανεπιστήμιο Vechta-Γερμανία με τίτλο *Zu einigen Besonderheiten der neugriechischen sozialen und kulturellen Entwicklung (Ιδιαιτερότητες της νεοελληνικής κοινωνικής και πολιτισμικής εξέλιξης)* στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος *Aktuelle Forschungsfelder in den deutschen und griechischen Literatur- und Kulturwissenschaften: Synergien und Potentiale* των πανεπιστημίων Vechta και Αθηνών (χρηματοδότηση DAAD, *Deutscher Akademischer Austauschdienst*).

Κατόπιν πρόσκλησης από το πανεπιστήμιο Vechta-Γερμανία στο πλαίσιο του παραπάνω προγράμματος η ανακοίνωση αποπειράθηκε να θεματοποιήσει πολιτισμικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες της νεότερης ελληνικής ιστορίας με σκοπό να τις καταστήσει ευρύτερα γνωστές στο κοινό των ερευνητών και φοιτητών του εν λόγω πανεπιστημίου. Συγκεκριμένα, και με βάση τη σχετική ελληνική και διεθνή επιστημονική βιβλιογραφία η ανάλυση εστίασε στα εξής τρία σημεία: α. Απουσία μίας ισχυρής κεντρικής δομής εξουσίας β. Βασικός διχασμός στον πολιτισμικό προσανατολισμό μεταξύ Ανατολής και Δύσης γ. Μεταπρατισμός των δομών. Η ανάλυση χρησιμοποίησε επικουρικά την πολιτισμική-κοινωνιολογική θεωρία του *Norbert Elias* περί της πολιτισμικής εξέλιξης στη Δυτική Ευρώπη, καταλήγοντας στην υπογράμμιση της ιδιαιτερότητας της νεοελληνικής κοινωνικής εξέλιξης έναντι των κυρίαρχων παραδειγμάτων στην υπόλοιπη Ευρώπη και στον αποκαλούμενο δυτικό κόσμο γενικότερα.

[https://www.uni-](https://www.uni-vechta.de/fileadmin/user_upload/International_Office/08_Internationalisierung-zu-Hause/Internationale-Woche/IW_Programm_2018.pdf)

[vechta.de/fileadmin/user_upload/International_Office/08_Internationalisierung-zu-Hause/Internationale-Woche/IW_Programm_2018.pdf](https://www.uni-vechta.de/fileadmin/user_upload/International_Office/08_Internationalisierung-zu-Hause/Internationale-Woche/IW_Programm_2018.pdf)

Ιανουάριος

Συμμετοχή στην οργάνωση Workshop και ανακοίνωση με τίτλο *Folklore, Ideologie und Identität. Zur Entdeckung der neugriechischen Volkskultur im Deutschland des 19. Jahrhunderts (Φολκλόρ, ιδεολογία και ταυτότητα. Η ανακάλυψη του νεοελληνικού λαϊκού πολιτισμού στην Γερμανία του 19^{ου} αιώνα)* στο ομώνυμο συνέδριο στο πλαίσιο της συνεργασίας των πανεπιστημίων Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Vechta-Γερμανία (χρηματοδότηση DAAD, *Deutscher Akademischer Austauschdienst*).

Το Workshop οργανώθηκε υπό την καθοδήγηση της καθηγήτριας Αναστασίας Αντωνοπούλου (Τμήμα Γερμανικής Φιλολογίας ΕΚΠΑ), σε συνεργασία με την Δρ. Φαίδρα Κουτσούκου (ιστορικό) και με τη συμμετοχή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών από το Τμήμα Γερμανικής Φιλολογίας του ΕΚΠΑ. Αντικείμενο του Workshop και της ανακοίνωσής μου ήταν ο νεοελληνικός λαϊκός πολιτισμός, έτσι όπως αυτός «ανακαλύφθηκε» από γερμανόφωνους μελετητές κατά τον 19^ο αιώνα. Κατά την

προετοιμασία και παρουσίαση του Workshop διερευνήθηκαν συγκεκριμένες πηγές, όπως πρώιμοι ερασιτέχνες και επιστήμονες λαογράφοι, περιηγητές, ταξιδιωτική αλληλογραφία, κ.ά. Παράλληλα έμφαση δόθηκε στις γενικότερες προϋποθέσεις για την εκδήλωση ενδιαφέροντος στον λαϊκό πολιτισμό στον 19^ο αιώνα, όπως π.χ. το κίνημα του Ρομαντισμού, η φιλοσοφία του Herder, η θεμελίωση της Γερμανικής φιλολογίας από τους αδελφούς Grimm, κ.α. Παράλληλος στόχος της προετοιμασίας ήταν με την καθοδήγηση των δύο διδασκτόρων και της επιβλέπουσας καθηγήτριας να εκπαιδευτούν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες εντατικά και αναλυτικά στην ερευνητική εργασία και στη διοργάνωση επιστημονικών συνεδρίων.

[https://www.uni-](https://www.uni-vechta.de/fileadmin/user_upload/Allgemein/Bilder/FlyerIntWo2018.pdf)

[vechta.de/fileadmin/user_upload/Allgemein/Bilder/FlyerIntWo2018.pdf](https://www.uni-vechta.de/fileadmin/user_upload/Allgemein/Bilder/FlyerIntWo2018.pdf)

2017

Δεκέμβριος

Ανακοίνωση στο διεθνές συνέδριο *Cornelius Castoriadis' Social and Political Thought 20 years after* στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών (1, 2 και 3/12/2017) με τίτλο *Language and speculum. Language and Indeterminacy between Cornelius Castoriadis and Hans-Georg Gadamer* (Φάτις και κάτοπτρο. Γλώσσα και απροσδιοριστία στον Κορνήλιο Καστοριάδη και στον Hans-Georg Gadamer).

Στόχος της ανακοίνωσης ήταν η σκιαγράφηση ενός γόνιμου κοινού τόπου για τη φιλοσοφική ανάλυση της γλώσσας στα δύο βασικά έργα των Κορνήλιου Καστοριάδη και Hans-Georg Gadamer, τη *Φαντασιακή θέσμιση της κοινωνίας* και το *Αλήθεια και Μέθοδος*. Για τον πρώτο το λέγειν εντάσσεται στο πλαίσιο της συνολο-ταυτιστικής λογικής και της σύστοιχης με αυτήν οντολογίας, εφόσον είναι κώδικας, εφόσον δηλαδή συνιστά ένα σύστημα συνόλων και συνολίσιμων σχέσεων. Ωστόσο η γλώσσα είναι ταυτόχρονα και *φάτις*, δηλαδή μπορεί και υπερβαίνει τη συνολιστική διάσταση της μονοσημαντότητας και υφίσταται με τον τρόπο του *μάγματος*, έξω και πέρα από τη συνολο-ταυτιστική λογική. Το *πέρας* και το *άπειρο* αλληλοπεριχωρούνται στη γλώσσα και ως μάγματα οι σημασίες είναι κατά βάθος *αόριστες, ακαθόριστες*, δηλαδή «δεν είναι στοιχεία ενός συνόλου που υπόκειται στην καθοριστικότητα ως τρόπο και κριτήριο του είναι» (Καστοριάδης, *Η φαντασιακή θέσμιση της κοινωνίας*, εκδ. Ράππα, β' έκδ. 1985, σελ. 483). Σε παρόμοιο έδαφος κινείται και ο Γερμανός φιλόσοφος στη θέση του περί της *κατοπτρικής δομής (spekulative Struktur)* της φιλοσοφικής γλώσσας στο τρίτο μέρος του *Αλήθεια και Μέθοδος*. Παραδέχεται ότι ως ένα βαθμό αφετηρία του είναι ο *Hegel*, ωστόσο δίνει μία εντελώς δική του χροιά στον όρο *κατοπτρικός*. Οι λέξεις της γλώσσας είναι για τον Gadamer κατοπτρικές «στο βαθμό που οι πεπερασμένες δυνατότητες της λέξης συστοιχίζονται με το νόημα έχοντας ως κατεύθυνση το άπειρο» (Gadamer, *Wahrheit und Methode*, 1990 (1960), σ. 473). Ιδιαίτερα η φιλοσοφική γλώσσα είναι κατοπτρική, όταν δεν *ορίζεται* εντελώς και οριστικά, όταν δηλαδή δεν *περι-ορίζεται*, όταν δεν αναπαριστά ένα σταθερά προσδιορισμένο και πεπερασμένο νόημα, αλλά *διανοίγει έναν ορίζοντα νοήματος* και έτσι αντικατοπτρίζει ένα μη πεπερασμένο. Η ανακοίνωση επιχείρησε να εμβαθύνει στον κοινό αυτό τόπο διερευνώντας με κριτικό βλέμμα τις προϋποθέσεις του καθώς και τις δυνατότητες περαιτέρω δημιουργικής πραγμάτευσής του, τόσο από την οπτική της φιλοσοφικής Ερμηνευτικής όσο και της κοινωνικής οντολογίας.

<https://issuu.com/castoriadispantheon2017/docs/kastoriadis-brochure-dec05>

Ιούνιος

Ανακοίνωση στο συνέδριο *Deutsche Griechenland-Diskurse und Deutsch-Griechischer Kulturtransfer* του πανεπιστημίου Paderborn-Γερμανίας με τίτλο *Die griechische Alternative. Zu einem Topos der Moderne bei Friedrich Nietzsche und*

Martin Heidegger (Η ελληνική εναλλακτική. Ένας τόπος της νεωτερικότητας στον Friedrich Nietzsche και στον Martin Heidegger).

Η εν λόγω ανακοίνωση περιέγραψε κοινά σημεία στο φιλοσοφικό έργο των Friedrich Nietzsche και Martin Heidegger σε ότι αφορά στην ερμηνεία τους επί της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας και του αρχαιοελληνικού πολιτισμού γενικότερα. Η ενασχόληση με τους αρχαίους Έλληνες υπήρξε ίσως το πιο σταθερό μοτίβο στο έργο και των δύο εμβληματικών αυτών στοχαστών για τον 19^ο και τον 20^ο αιώνα αντίστοιχα. Οι ερμηνείες τους διεύρυναν τον ορίζοντα της μέχρι τότε μελέτης της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφικής παράδοσης και υπήρξαν αφετηρία για νέες και ρηξικέλευθες αναγνώσεις. Χαρακτηριστικό και για τους δύο είναι κυρίως το γεγονός ότι μέσω των αρχαίων Ελλήνων ουσιαστικά διατυπώνουν τις δικές τους φιλοσοφικές θέσεις ως σε κάτοπτρο και έτσι καθιστούν και τον αρχαίο στοχασμό επίκαιρο και σύγχρονο. Παράλληλα, όμως, ο προσεκτικός αναγνώστης θα διαπιστώσει και μία αρνητική τάση ερμηνευτικής αφομοίωσης των αρχαίων κειμένων από πλευράς των δύο φιλοσόφων, σε βαθμό τέτοιο, ώστε συχνά στα αρχαία κείμενα να εντοπίζουν περισσότερο δικές τους θέσεις, περιορίζοντας έτσι μία κατά το δυνατόν αντικειμενική προσέγγιση στα κείμενα αυτά. Κινούμενη σε αυτό το πλαίσιο η ανακοίνωση προσπάθησε να αναδείξει με ισορροπημένο τρόπο και τις δύο πλευρές της ερμηνευτικής αυτής προσέγγισης των δύο Γερμανών φιλοσόφων και κυρίως να υπογραμμίσει την επικαιρότητά τους στη σύγχρονη βιβλιογραφία, προπαντός από την οπτική της Φαινομενολογίας και της Ερμηνευτικής Φιλοσοφίας.

Η ανακοίνωση πρόκειται να δημοσιευτεί σε συλλογικό τόμο από τον εκδοτικό οίκο Königshausen & Neumann.

http://www.gs.uoa.gr/fileadmin/gs.uoa.gr/uploads/synedria/GR-Tagungsprogramm-Flyer_Paderborn.pdf

2016

Ανακοίνωση στο 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πολιτικής Φιλοσοφίας (Καβάλα, 18 – 20/11/2016) με τίτλο *Αρχαιοελληνικής πόλις και χριστιανισμός. Πολιτική φιλοσοφία και θρησκεία στον πρώιμο Hegel.*

Η ανακοίνωση επικεντρώθηκε στη σύμπλεξη πολιτικής φιλοσοφίας και θεολογίας/θρησκευολογίας στον Γερμανό φιλόσοφο *G.W.F. Hegel*, όπως αυτή εντοπίζεται σε μία ομάδα από τα λιγότερο γνωστά του πρώιμα αποσπάσματα με θέμα την σύγκριση του χριστιανισμού προς τη θρησκευτικότητα της αρχαίας ελληνικής πόλεως (*G.W.F. Hegel, Frühe Schriften, Suhrkamp, Frankfurt a.M. 1994*). Τα πρώιμα αυτά κείμενα του περιώνυμου Γερμανού φιλοσόφου συνιστούν μία διεισδυτική φιλοσοφική διαύγηση του ιστορικού και πολιτισμικού χαρακτήρα του φαινομένου της θρησκείας, με βασικό παράδειγμα τον χριστιανισμό, και αναδεικνύουν ως κεντρικό τους μοτίβο τον πολιτικό – κοινοτικό χαρακτήρα της θρησκείας. Η πολιτική-κοινοτική λειτουργία του θρησκευτικού είναι αυτό που κεντρίζει το ενθουσιώδες ενδιαφέρον του νεαρού θιασώτη των ιδεών της Γαλλικής Επανάστασης, του Διαφωτισμού και της φιλοσοφίας του Immanuel Kant και του Jean-Jacques Rousseau. Η έννοια της κοινότητας και η θρησκεία ως αρμός και συνεκτική δύναμή της συνιστούν και την αφετηρία για τη σύγκριση μεταξύ χριστιανισμού και θρησκευτικότητας στην αρχαία ελληνική πόλιν. Ο δημόσιος ρόλος των θρησκευτικών εορτών στην αρχαία πόλιν και η κατεξοχήν πολιτική τους λειτουργία αντιπαρατίθεται με τον κατά Hegel ιδιωτικό χαρακτήρα του Χριστιανισμού και εναρμονίζοντας το έλλογο στοιχείο στον άνθρωπο με τις αισθήσεις κατακτά το ιδεώδες μία ηθικής και πολιτικής κοινότητας που εδραιώνεται στον ανθρώπινο λόγο και την ελευθερία.

Τα εν λόγω αποσπάσματα, αλλά και οι φιλοσοφικές, θρησκευολογικές και πολιτικές αντιλήψεις του Έγγελου πριν την εποχή της «Φαινομενολογίας του Πνεύματος»

εντάσσονται σε μία γενικότερη φιλοσοφική διερεύνηση της αρχαίας ελληνικής πόλεως, η οποία υπερβαίνει τα όρια ενός ιστορικού-ερμηνευτικού εγχειρήματος και θα μπορούσε κάλλιστα να ισχυριστεί κανείς ότι αποτελεί μία αυτόνομη και πρωτογενή φιλοσοφική κατηγορία με βασικό στόχο την αναζήτηση ενός εναλλακτικού φιλοσοφικού-πολιτικού και ανθρωπολογικού παραδείγματος. Ο τρόπος δηλαδή, με τον οποίο ερμηνεύτηκε και ενίοτε *κατασκευάστηκε* το αρχαιοελληνικό παρελθόν στη φιλοσοφική σκέψη, μπορεί να διαβαστεί αντίστροφα ως αντικαθρέφτισμα μίας φιλοσοφικής κριτικής σε κεντρικά προτάγματα της νεωτερικότητας. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο καθίσταται εφικτή και μία διαφορετική, πέρα από τα καθιερωμένα, ανάγνωση του κλασικιστικού γερμανικού-ευρωπαϊκού ιδεώδους περί της αρχαίας Ελλάδας. Ο νεαρός Hegel συνιστά τη γόνιμη αφετηρία μίας φιλοσοφικής εξέλιξης που ανανεώνει-μεταμορφώνει την γραμμή Winckelmann, Goethe, Schiller, εμπλουτίζεται και διαφοροποιείται στη «φιλοσοφική ποίηση» του Friedrich Hölderlin, κορυφώνεται εικονοκλαστικά στον Friedrich Nietzsche και εξακολουθεί ακόμη και στον εικοστό αιώνα, βρίσκοντας ολοκληρωμένη φιλοσοφική έκφραση στο έργο του Martin Heidegger. Εν κατακλείδι δεν θα ήταν υπερβολή να τονίσουμε ότι με αυτά τα δεδομένα διαφαίνεται εδώ και ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ελληνική έρευνα, καθώς ένα ελάχιστα μελετημένο τμήμα φιλοσοφικού περιεχομένου προστίθεται στο ψηφιδωτό του γερμανικού-ευρωπαϊκού ιδεώδους περί της αρχαίας Ελλάδας συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην αρτιότερη κατανόηση των συμφραζομένων, εντός των οποίων αρθρώνεται η νεοελληνική εθνική, πολιτιστική, αλλά και πολιτική ταυτότητα, καθώς και ο τρόπος, με τον οποίο αντιλαμβάνεται κυρίως η δυτική Ευρώπη την νεότερη Ελλάδα.

[http://www.greek-](http://www.greek-language.gr/greekLang/files/document/PROGRAMMA%20SUNEDRIOU1.pdf)

[language.gr/greekLang/files/document/PROGRAMMA%20SUNEDRIOU1.pdf](http://www.greek-language.gr/greekLang/files/document/PROGRAMMA%20SUNEDRIOU1.pdf)

2015

Ρασπίτσος, Κοσμάς, *Φιλοσοφία και μετάφραση. Η περίπτωση του Martin Heidegger*. Πρακτικά 4^{ης} διεθνούς συνάντησης ελληνόφωνων μεταφρασεολόγων στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη 2015.

Η εισήγηση επιχείρησε να σκιαγραφήσει τη σχέση μεταξύ φιλοσοφίας και μεταφρασεολογικού λόγου έτσι όπως ανιχνεύεται στο έργο του Γερμανού φιλοσόφου Martin Heidegger. Ο Γερμανός φαινομενολόγος δεν μας άφησε κάποιο συγκεκριμένο μεταφραστικό corpus ή κάποια πραγματεία περί μετάφρασης. Ωστόσο, υπήρξε ένας από τους πιο πολυσυζητημένους και αμφιλεγόμενους μεταφραστές στον καιρό του, ειδικά μεταξύ των ελληνομαθών φιλοσόφων και των κλασικών φιλολόγων. Ο δικός του ιδιαίτερος και «εναλλακτικός» τρόπος απόδοσης κεντρικών εννοιών της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας στα γερμανικά δεν άφηνε κανέναν ασυγκίνητο, αντίθετα προκαλούσε μία γενική και έντονη αμφιθυμία, καθώς τις μεταφραστικές του προτάσεις άλλοι τις υιοθετούσαν με ενθουσιασμό και άλλοι τις αποδοκίμαζαν με θυμηδία ή ακόμη και χλευασμό. Η ιδιόρρυθμη αυτή πρακτική καθώς και ο φιλοσοφικός στοχασμός του Heidegger επί της μετάφρασης δεν είναι χωρίς συγκεκριμένο υπόβαθρο και πηγάζουν σε μεγάλο βαθμό από τη μακρά του τριβή με την αρχαία φιλοσοφία, την οποία σχεδόν σε ολόκληρο το φιλοσοφικό του βίο δεν έπαψε να μεταφράζει και να ερμηνεύει. Συνδέεται δε *γενετικά* με κεντρικά σημεία της φιλοσοφίας του, ειδικά τις αντιλήψεις του για τη γλώσσα και για το φαινόμενο της κατανόησης και της ερμηνείας, αλλά και με τις απόψεις του για τη μετάφραση της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας στα λατινικά και στις νεότερες γλώσσες. Δεν θα ήταν επίσης υπερβολικό να ισχυριστούμε ότι ακριβώς αυτή καθαυτή η φιλοσοφική του θεώρηση της γλώσσας και της κατανόησης γεννιέται και ανδρώνεται από τον θεωρητικό-φιλοσοφικό, αλλά και από τον *πρακτικό-μεταφραστικό* του διάλογο με την αρχαία ελληνική φιλοσοφία. Η πράξη δηλαδή της

μετάφρασης και της κατανόησης των αρχαίων από τον Heidegger συν-οικοδομεί – φυσικά μαζί με άλλα ερεθίσματα, όπως η φαινομενολογική παράδοση κλπ. – τη φιλοσοφική του προσωπικότητα. Οι οξυδερκείς και πρωτότυπες παρατηρήσεις και εννοήσεις του Heidegger επί του φαινομένου της μετάφρασης έχουν συμβάλει σημαντικά στην ανανέωση της σύγχρονης μεταφρασεολογίας, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα κάθε μεταφρασεολογικού Curriculum και συνιστούν ένα από τα πιο γόνιμα πεδία έρευνας.

https://www.frl.auth.gr/sites/4th_trad_congress/pdf/raspitsos.pdf

2014

Ανακοίνωση στο 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας της Επιστήμης στο Πανεπιστήμιο Αθήνας με τίτλο *Επιστήμη και γλώσσα στον όψιμο Heidegger*. Το συνέδριο οργανώθηκε από το Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης του ΕΚΠΑ.

Η εισήγηση υπογραμμίζει το ζήτημα της σχέσης επιστήμης και γλώσσας στο όψιμο φιλοσοφικό έργο του Martin Heidegger, με αφορμή τη διάλεξή του από το 1962 με τίτλο «Παραδεδομένη γλώσσα και τεχνική γλώσσα». Το κείμενο της σύντομης αυτής διάλεξης δεν έχει συμπεριληφθεί ακόμη σε κανέναν τόμο της Gesamtausgabe, της συνολικής δηλαδή έκδοσης των απάντων του Γερμανού φιλοσόφου. Πρόκειται, ωστόσο, για ένα ιδιαίτερα χρήσιμο κείμενο, διότι εκεί παρουσιάζονται με ιδιαίτερα εύληπτο και σαφή τρόπο – κατ' απόκλιση από το εν γένει ερμητικό ύφος των μεταγενέστερων κειμένων του φιλοσόφου από το Μέλανα Δρυμό – μερικά από τα βασικά μοτίβα της όψιμης θεματικής του, και πιο συγκεκριμένα η σχέση γλώσσας, επιστήμης και τεχνικής μέσα στον γενικότερο ορίζοντα της δυτικής μεταφυσικής. Η παρούσα ανακοίνωση αποπειράται να τονίσει το ρόλο του συγκεκριμένου κειμένου ως ενδεχόμενο καθοδηγητικό μίτο για την ερμηνευτική αποκωδικοποίηση, αλλά και την κριτική διερεύνηση των καίριων αυτών σημείων στο όψιμο έργο του Γερμανού φιλοσόφου. Είναι άραγε η σύγχρονη τεχνική αποτέλεσμα του φυσικομαθηματικού μοντέλου επιστήμης, όπως γενικότερα είναι αποδεκτό, ή μήπως συμβαίνει το αντίστροφο, δηλαδή η νεωτερική επιστήμη εν γένει ριζώνει σε ένα συγκεκριμένο μεταφυσικό - επιστημολογικό πρόταγμα, σε αυτό που ο Heidegger ονομάζει *Τεχνική*; Με ποιο τρόπο αντικατοπτρίζεται αυτό το γεγονός στη γλώσσα και πώς ακριβώς εννοείται η αντίθεση «παραδεδομένη γλώσσα» και «τεχνική γλώσσα»; Έμφαση θα πρέπει, επίσης, να δοθεί στην κατά Heidegger ιδιάζουσα ικανότητα της «παραδεδομένης γλώσσας» να φέρνει στο φως των φαινομένων όχι μόνο την παρουσία (Anwesendes), αλλά και την απουσία (Abwesendes), κάτι που γίνεται έντονα αισθητό στην γλώσσα της ποίησης, σε αντιδιαστολή με τα μονοσήμαντα ψιλά σημεία της μηχανιστικής «τεχνικής γλώσσας». Είναι φυσικά αυτονόητο ότι και μόνη η απόπειρα απάντησης σε αυτά τα ερωτήματα υπερβαίνει τα πλαίσια του κειμένου αυτού. Για το λόγο αυτό η ανακοίνωση έλαβε υπόψιν της γενικότερα το μεταγενέστερο έργο του Heidegger, αποφεύγοντας ωστόσο το να πλατειάσει ερμηνευτικά.

http://www.uoa.gr/fileadmin/user_upload/PDF

<files/ekdilwseis/Synedria/2014/3oPanellinioSynedrioFilosofiasTisEpistimis.pdf>

2013

Raspitsos, Kosmas, *Die Latinisierung des Griechischen. Übersetzung, Verstehen und Sprache im Ausgang von Martin Heidegger und Hans-Georg Gadamer*. Königshausen & Neumann, Würzburg 2013 (Epistemata Philosophie 531).

Πρόκειται για τη δημοσίευση της διατριβής μου στο πανεπιστήμιο Albert-Ludwigs-Universität Freiburg i.Br. (Γερμανία) από τον εκδοτικό οίκο Königshausen & Neumann. Η μετάφραση του τίτλου στα ελληνικά: *Η εκλατινίκευση της ελληνικής*.

Μετάφραση, κατανόηση και γλώσσας με αφετηρία τους Martin Heidegger και Hans-Georg Gadamer.

Ακολουθεί σύντομη περίληψη.

Η διατριβή ξεκινά με την ανάλυση από τον Γερμανό φιλόσοφο Martin Heidegger της μετάφρασης της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και φιλοσοφίας στα λατινικά. Ο Heidegger θεωρεί ότι η μεταφορά της αρχαίας ελληνικής σκέψης στη γλώσσα των Ρωμαίων και του λατινόφωνου Μεσαίωνα συνεπάγεται την ουσιαστική της αλλοίωση, η οποία εξακολουθεί ακόμη και σήμερα και θέτει το ερώτημα αν και κατά πόσο μπορούμε να έχουμε πρόσβαση στη γνήσια έκφραση της αρχαίας ελληνικής εμπειρίας του κόσμου. Στο πρώτο κεφάλαιο του βιβλίου παρουσιάζονται διεξοδικά και με συγκεκριμένα παραδείγματα οι απόψεις του Γερμανού φιλοσόφου σχετικά με την εκλατινίκευση της αρχαίας ελληνικής σκέψης και εντοπίζεται το θεωρητικό τους υπόστρωμα, το οποίο είναι η γενικότερη θεωρία του Heidegger περί μετάφρασης και ερμηνείας. Ως βασικό σημείο αυτής της θεωρίας εμφανίζεται η θέση περί της εξάρτησης κάθε ερμηνείας και μετάφρασης από τον εκάστοτε γλωσσικό αλλά και γενικότερο ορίζοντα, εντός του οποίου λαμβάνει στη συνέχεια χώρα κάθε μεταφραστικό και ερμηνευτικό εγχείρημα. Το δεύτερο κεφάλαιο της εργασίας διευρύνει την οπτική, καθώς τοποθετεί τις μεταφρασεολογικές θέσεις του Heidegger στα συμφραζόμενα των γενικότερων φιλοσοφικών του απόψεων. Έτσι διαπιστώνεται ότι η θέση περί εκλατινίκευσης της αρχαίας ελληνικής σκέψης συνδέεται στενά με τις διεισδυτικές και κριτικές του τοποθετήσεις επί της ιστορίας της δυτικής μεταφυσικής. Κεντρικά σημεία αυτής της προβληματικής, όπως η μεταβολή της αρχαίας *ἀλήθειας* στη λατινική *adaequatio*, η μεταφυσική της πλατωνικής *ιδέας* και η κριτική στην σύγχρονη τεχνολογία ως απότοκο της δυτικής μεταφυσικής, παρουσιάζονται και τονίζεται η σχέση τους με τις περί γλώσσας και μετάφρασης απόψεις του Γερμανού φιλοσόφου. Στο τρίτο κεφάλαιο επιχειρείται μία κριτική της θέσης του Heidegger, με απώτερο, ωστόσο, στόχο όχι την ψιλή φιλολογική – μεταφρασεολογική ανάλυση – αν και αυτή η πλευρά δεν παραμελείται – αλλά την ανάδειξη νευραλγικών σημείων του ίδιου του έργου του, τα οποία προκύπτουν αν κανείς ερμηνεύσει τις θέσεις του περί της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας σύμφωνα με το πνεύμα και τα ευρύτερα φιλοσοφικά τους συμφραζόμενα και όχι κατά γράμμα. Στο τέταρτο κεφάλαιο με τίτλο «Κατανόηση, μετάφραση, ορίζοντες» ο συγγραφέας αναμετράται με την αρχική ερμηνευτική θέση του Heidegger περί εξάρτησης κάθε μεταφραστικού και ερμηνευτικού εγχειρήματος από τον γλωσσικό και όχι μόνο ορίζοντά του, έχοντας ως φιλοσοφικό «σύμμαχο» τον άλλο βασικό πόλο της Φιλοσοφικής Ερμηνευτικής, τον Hans-Georg Gadamer. Με αφορμή αυτήν την αναμέτρηση αναλύονται κεντρικά ζητήματα της Ερμηνευτικής, όπως η κατανόηση, η ερμηνεία και η μετάφραση. Ο συγγραφέας εδώ διαλέγεται με τις σύγχρονες τάσεις της έρευνας και διατυπώνει δικές του πρωτότυπες θέσεις. Το πέμπτο κεφάλαιο πραγματεύεται το ζήτημα της εκλατινίκευσης της ελληνικής φιλοσοφικής σκέψης, αυτή τη φορά ανεξάρτητα από τις αρχικές θέσεις του Martin Heidegger, δίνοντας έμφαση στην ιδιαιτερότητα της φιλοσοφικής γλώσσας και θίγοντας το ζήτημα της μεταφρασιμότητάς της. Εδώ διατυπώνεται και η πρωτότυπη θέση περί της ιδιαίτερης «ερμηνευτικής αύρας» της φιλοσοφικής γλώσσας. Στο έκτο και τελευταίο κεφάλαιο εφαρμόζεται η θεωρία αυτή για την κατανόηση της εκλατινίκευσης της ελληνικής φιλοσοφίας και η εργασία οδηγείται έτσι στα τελικά της συμπεράσματα. Εν γένει η εν λόγω διατριβή φιλοδοξεί να ρίξει περισσότερο φως στην σύγχρονη συζήτηση για το έργο του Martin Heidegger, αλλά και του Hans-Georg Gadamer, να αναδείξει την ιδιαίτερη υφή της φιλοσοφικής γλώσσας και εν τέλει να διατυπώσει πρωτότυπες θέσεις επί του ζητήματος της μετάφρασης, της κατανόησης και της ερμηνείας, επί κεντρικών θεμάτων δηλαδή της Φιλοσοφικής Ερμηνευτικής.

https://www.verlag-koenigshausen-neumann.de/product_info.php/info/p7561_Die-Latinisierung-des-Griechischen--Uebersetzung--Verstehen-und-Sprache-im-Ausgang-von-Martin-Heidegger-und-Hans-Georg-Gadamer--Epistemata-Philosophie-531---36-00.html

Ιούνιος

Ανακοίνωση στο διεθνές σεμινάριο Σαμοθράκη 2013 του Πανεπιστημίου του Tübingen (διοργάνωση Forum Scientiarium Tübinger Gesellschaft für Phänomenologische Philosophie) με τίτλο *Zu Martin Heideggers Interpretationen und Übersetzungen der griechischen φύσις (Μετάφραση και ερμηνεία της αρχαιοελληνικής «φύσεως» στο έργο του Martin Heidegger)*.

Η ανακοίνωση επιχείρησε να παρουσιάσει ένα συγκεκριμένο παράδειγμα της μεταφραστικής-ερμηνευτικής πρακτικής του Γερμανού φιλοσόφου Martin Heidegger, αναλύοντας κάποια σημεία από τις χαϊντεγκεριανές μεταφράσεις και ερμηνείες του κεντρικού στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία όρου φύσις. Στόχος, ωστόσο, δεν ήταν μία ψιλή γλωσσική – φιλολογική κριτική. Οι χαϊντεγκεριανές αναλύσεις του όρου φύσις, και ιδίως τα σχετικά με την λατινική απόδοση *natura*, μπορούν, αν διαβαστούν όχι κατά γράμμα, αλλά σύμφωνα με το πνεύμα τους, να πουν πολλά και σπουδαία πάνω σε κεντρικά σημεία της φιλοσοφίας του ίδιου του Γερμανού φιλοσόφου. Διαβάζοντας κανείς «ανάμεσα στις γραμμές» μπορεί να εντοπίσει καίριες πλευρές του έργου του όχι σπάνια κρυπτικά σημαίνοντος φαινομενολόγου από τον Μέλανα Δρυμό, ιδιαίτερα σε ότι αφορά στον διάλογό του με τις απαρχές της κλασικής – δυτικής αντίληψης περί φύσεως. Ένα διάλογο που όχι μόνο διαπερνά τα θεμέλια του νεωτερικού φιλοσοφικού και επιστημονικού παραδείγματος, αλλά έχει και τη (φιλόδοξη) προοπτική να θέσει το ερώτημα περί μίας διαφορετικής γνωστικής και πρακτικής συνάντησης με αυτό που φιλοσοφικά θέλουμε να ονομάζουμε φύση. Το συνέδριο έλαβε χώρα στο νησί της Σαμοθράκης τον Σεπτέμβριο του 2013 και διοργανώθηκε και χρηματοδοτήθηκε από το πανεπιστήμιο του Tübingen Γερμανίας (Forum Scientiarium Tübinger Gesellschaft für Phänomenologische Philosophie).

http://www.samothraki.com/kalender/veranstaltungen/20130909/20130909vortraege_d.htm

<https://uni-tuebingen.de/de/37231>

Μάιος

Ανακοίνωση στην 4^η διεθνή συνάντηση ελληνόφωνων μεταφρασεολόγων στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης με τίτλο: *Φιλοσοφία και μετάφραση. Η περίπτωση του Martin Heidegger*. Βλ. παραπάνω 2015.

2012

Ρασπίτσος, Κοσμάς.: (Βιβλιοκρισία του:) Wilhelm Dilthey: Η γένεση της Ερμηνευτικής. Εισαγωγή – μετάφραση – σχόλια: Δ. Υφαντής (Αθήνα: Ροές 2010). Κριτικά 2012-01, σ. 11 – 18.

Πρόκειται για βιβλιοκρισία του πολύ σημαντικού κειμένου του Γερμανού φιλοσόφου Wilhelm Dilthey *Η γένεση της Ερμηνευτικής*, έτσι όπως πρώτη φορά παρουσιάστηκε στο ελληνικό αναγνωστικό κοινό από τον έγκυρο μεταφραστή Δημήτρη Υφαντή στη σειρά *Φιλοσοφική Βιβλιοθήκη* των εκδόσεων Ροές. Πρόκειται για ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά έργα όλης της ιστορίας της Ερμηνευτικής, και διαδραματίζει κομβικό ρόλο για την κατανόηση των προβλημάτων της. Με το έργο του Dilthey διανοίχθηκε ο δρόμος για τη μετεξέλιξη της Ερμηνευτικής σε αυτόνομη φιλοσοφική παράδοση, όπως αυτή μορφοποιήθηκε στο έργο του Martin Heidegger και στη συνέχεια στους Hans-Georg Gadamer, Paul Ricoeur, κ.α. Η Ερμηνευτική με τον Dilthey υπερβαίνει τα όρια που της έθεταν οι επιστημονικοί κλάδοι από τους οποίους προήλθε: η νομική, η θεολογία και η φιλολογία. Με αυτόν τον τρόπο ενισχύθηκε η

αυτοτέλεια του πεδίου της με τα δικά του ιδιαίτερα ερωτήματα και χαρακτηριστικά. Η ελληνική μετάφραση συνιστά μία άρτια και πρότυπη έκδοση που όχι μόνον ανταπεξέρχεται στην πρόκληση του πρωτοτύπου, αλλά μπορεί ταυτόχρονα να εισαγάγει ακόμη και τον αμύητο αναγνώστη στα βασικά ερωτήματα και προβλήματα της φιλοσοφικής Ερμηνευτικής.

<http://www.philosophica.gr/critica/2012-01.pdf>

Δεκέμβριος

Ανακοίνωση στο 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας της Επιστήμης με τίτλο *Η ερμηνευτική αύρα της φιλοσοφικής γλώσσας. Σκέψεις για τη λειτουργία της γλώσσας στη φιλοσοφία και στην επιστήμη με αφετηρία τη Φιλοσοφική Ερμηνευτική*. Το συνέδριο οργανώθηκε από το Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης του ΕΚΠΑ.

Η εισήγηση πραγματεύτηκε το ζήτημα της διαφορετικής λειτουργίας της γλώσσας στις επιστήμες και στη φιλοσοφία, έχοντας ως αφετηρία την παράδοση της Ερμηνευτικής Φιλοσοφίας. Αν όχι κάθε φιλοσοφική κατεύθυνση, τουλάχιστον η Ερμηνευτική Φιλοσοφία αισθάνεται τη διαφορετικότητα της χρήσης της γλώσσας στους δύο αυτούς χώρους. Στις επιστήμες η γλώσσα κυριαρχείται από συμβάσεις που οριοθετούνται μέσω εξωγλωσσικής εμπειρίας μετατρέποντάς την έτσι σε τεχνητή, ειδική ορολογία που αντικατοπτρίζει-αναπαριστά αυτήν την εμπειρία. Στην ορολογία αυτή πρωταγωνιστούν νεολογισμοί, διεθνείς όροι και λέξεις με σημασία που παγιώνεται και διακρίνεται από τη συνηθισμένη χρήση στην καθημερινή ομιλία. Πρόκειται για μία γλώσσα ειδικών, μνημένων στην ορολογία και στην αντίστοιχη σύμβαση-εμπειρία. Αντίθετα, η φιλοσοφική γλώσσα φαίνεται να μην έχει το χαρακτήρα της τεχνητής ειδικής ορολογίας. Οι φιλοσοφικές έννοιες είναι συχνά στενά συνυφασμένες με την εκφραστική ρώμη και την πολυσημία της ζωντανής ομιλίας, δεν είναι ποτέ απόλυτα αποψιλωμένες από το σημασιακό πεδίο καταγωγής τους και υπερβαίνουν τη μονοσημαντότητα και τον εργαλειακό χαρακτήρα των ψιλών *termini technici*. Σύμφωνα, με μία ιδιαίτερα εύστοχη παρομοίωση του H.-G. Gadamer η γλωσσική γενεαλογία μίας φιλοσοφικής έννοιας είναι τόσο απαραίτητη για την πλήρη αξία αυτής, όπως περίπου και οι αρμονικές σε έναν μουσικό τόνο. Ο Γερμανός φιλόσοφος αποδίδει κεντρική σημασία σε αυτήν την ιδιότητα της φιλοσοφικής γλώσσας για το ίδιο το έργο της φιλοσοφίας και θεωρεί ως πρότυπο την αρχαία ελληνική γλώσσα. Ιδιαίτερα οι πλατωνικοί διάλογοι, παρά την τάση για παγιοποίηση όρων στα όψιμα έργα, ωστόσο διατηρούν αυτήν την ιδιάζουσα ποιότητα, αυτήν την «αύρα» της φιλοσοφικής γλώσσας, αποφεύγοντας με αυτόν τον τρόπο τον εκφυλισμό της ζωντανής φιλοσοφικής διαλεκτικής σε νεκρό δόγμα και παραδοσιοκρατία. Σκοπός της εισήγησης ήταν καταρχάς η ανάλυση αυτής της «αύρας» της φιλοσοφικής γλώσσας με αφορμή τις θέσεις του Gadamer και κατ' αντιδιαστολή με τη χρήση της γλώσσας στις επιστήμες. Σε τι ακριβώς συνίσταται αυτή η αύρα και κατά πόσο η μη μονοσημαντότητα της φιλοσοφικής γλώσσας, εν τη εννοία μίας *langue pur* (Derrida), επιτυγχάνει μίαν ακρίβεια διαφορετική από τη σχολαστική ακριβολογία του επιστημονικού όρου; Τί σημαίνει για τη φιλοσοφία η απώλεια αυτής της αύρας εξαιτίας της μετατροπής των φιλοσοφικών όρων σε ακριβολογικών *termini technici*; Συμβαίνει κάτι τέτοιο κατά τη μετάφραση της φιλοσοφίας γενικά; Ιδιαίτερα για το τελευταίο ερώτημα αρκετά γόνιμος είναι ο προβληματισμός του Gadamer, αλλά και των Martin Heidegger και Wolfgang Ieland σχετικά με τη μετάφραση και την κατανόηση της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας στα λατινικά και τις νεότερες γλώσσες. Τέλος, πρέπει να τεθεί το ερώτημα, κατά πόσο αυτή η διαφορετικότητα στη χρήση της γλώσσας μεταξύ φιλοσοφίας και επιστήμης θα μπορούσε να εμβαθύνει στην κατανόηση της διάκρισης των δύο αυτών

discourse, κατανόηση καίρια για την αυτοσυνειδησία τους και τη μεταξύ τους αλληλεπίδραση.
<p>Ιούνιος</p> <p>Ανακοίνωση στο πανεπιστήμιο Albert-Ludwigs-Universität Freiburg i.Br. (Γερμανία) με τίτλο: <i>Sprache, Denken und Wirklichkeit in der Philosophie Martin Heideggers und Hans-Georg Gadamer</i> (Γλώσσα, σκέψη και πραγματικότητα στη φιλοσοφία των Martin Heidegger και Hans-Georg Gadamer).</p> <p>Η ανακοίνωση έλαβε χώρα στο εν λόγω πανεπιστήμιο στο πλαίσιο της σειράς διαλέξεων της Φιλοσοφικής Σχολής με θέμα «Γλώσσα, σκέψη και πραγματικότητα», και επικεντρώθηκε στη σχέση σκέψης και γλώσσας, έτσι όπως περιγράφεται στη γενικότερη παράδοση της Ερμηνευτικής Φιλοσοφίας, και ειδικότερα στο έργο των Γερμανών φιλοσόφων Martin Heidegger και Hans-Georg Gadamer. Ειδική αναφορά έγινε επίσης στον τρόπο, με τον οποίο η θεματική «σκέψη και γλώσσα» συνδέεται με το φαινόμενο της μετάφρασης στη σύγχρονη μεταφρασεολογική έρευνα.</p> <p>https://www.facebook.com/pg/PhilosophieFreiburg/photos/?tab=album&album_id=420077861376123&ref=page_internal</p>
<p>Μάιος</p> <p>Ανακοίνωση σε συνέδριο της Αυστριακής Εταιρείας Φαινομενολογίας στο πανεπιστήμιο του Salzburg με τίτλο: <i>Übersetzung, Verstehen und Sprache im Ausgang von Martin Heidegger und Hans-Georg Gadamer</i> (Μετάφραση, κατανόηση και γλώσσα με αφετηρία τους Μάρτιν Χάιντεγκερ και Χανς-Γκέοργκ-Γκάνταμερ).</p> <p>Πρόκειται για συμπόσιο νέων ερευνητών της εν λόγω εταιρείας. Θέμα της ανακοίνωσης ήταν η διδακτορική μου διατριβή (βλ. παραπάνω, 2013).</p> <p>http://oegp.org/wp</p>
2008 - 2009
Παπαδογεωργάκη, Γεωργία/Ρασπίτσος, Κοσμάς, <i>Το μικρό ελληνογερμανικό λεξικό</i> , Εκδόσεις Πατάκης, Αθήνα 2009.
Ρασπίτσος, Κοσμάς, <i>Το μικρό ελληνοαγγλικό λεξικό</i> , Εκδόσεις Πατάκης, Αθήνα 2009.
Ρασπίτσος, Κοσμάς, <i>Το μικρό γερμανοελληνικό λεξικό</i> , Εκδόσεις Πατάκης, Αθήνα 2008.
Ρασπίτσος, Κοσμάς, <i>Το μικρό αγγλοελληνικό λεξικό</i> , Εκδόσεις Πατάκης, Αθήνα 2008.
2002
<p>Ρασπίτσος, Κοσμάς: <i>Η συμβολή του Friedrich Schleiermacher στη σύγχρονη θεωρία της μετάφρασης και στη φιλοσοφία της γλώσσας</i>. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου: <i>Μεταφράζοντας στον 21^ο αιώνα: Τάσεις και Προοπτικές</i>. 27 – 29 Σεπτεμβρίου 2002, Θεσσαλονίκη, σελ. 764 – 771.</p> <p>Η ανακοίνωση πραγματεύτηκε ένα από κεντρικότερα προβλήματα στη θεωρία της μετάφρασης, το ζήτημα της μεταφρασιμότητας των γλωσσών, ανιχνεύοντας τη συμβολή του φιλοσόφου και πρωτοπόρου της νεότερης Ερμηνευτικής <i>Friedrich Schleiermacher</i> με βάση το περιώνυμο κείμενο του <i>Περί των διαφορετικών μεθόδων της μετάφρασης</i>. Στο εμβληματικό αυτό κείμενο της μεταφραστικής θεωρίας μεταξύ άλλων ο Schleiermacher επιχειρεί να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ μεταφρασιμότητας και μη μεταφρασιμότητας των γλωσσών εισάγοντας την έννοια της σχετικής μεταφρασιμότητας. Με αυτόν τον τρόπο καταφέρει να αποφύγει έναν ακραίο γλωσσικό σχετικισμό, δίχως ταυτόχρονα να υποπέσει σε μία επιφανειακή προσέγγιση της μεταφραστικής διαδικασίας, η οποία δεν θα λαμβάνει υπόψη της τη βαθιά σχέση μεταξύ γλώσσας και σκέψης. Επισημαίνεται ότι το εν λόγω κείμενο καθώς και η σχέση μεταξύ σκέψης και γλώσσας με αφορμή τη μεταφραστική διαδικασία ήταν το θέμα της μεταπτυχιακής μου εργασίας στη Φιλοσοφική Σχολή του ΕΚΠΑ (βλ. βιογραφικό), όπου και εκπόνησα μετάφραση στα ελληνικά του κειμένου του Schleiermacher.</p>

